

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın Bekir Pakdemirli tarafından Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.12.2021

Dersim DAG

Diyarbakır Milletvekili

Türkiye, Akdeniz havzasında yer alması nedeniyle iklim değişikliğinden şiddetli zarar görecektir. coğrafyadadır. Aşırı sıcaklık artışı, kuraklık, bunlara bağlı su kıtlığı, kimi yerlerde şiddetli yağışlar ve seller, gitgide artan orman yangınları gibi felaketler halihazırda ülkemizde yaşanmaktadır. İklim değişikliği ile mücadele kapsamında, 6 Ekim 2021 tarihinde TBMM'de kabul edilen Paris İklim Anlaşması 10 Kasım 2021'de yürürlüğe girmiştir. Bu sene Kasım ayında 26'ncısı düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'nda Türkiye 2053 yılında Net Sıfır hedefini açıklamış, bununla ilişkili olarak ta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum, Türkiye'nin İklim Değişikliği ile mücadelenin baş aktörü olacağını belirtmiştir. Türkiye ayrıca COP26 kapsamında 12 Kasım 2021 tarihinde "Orman ve Toprak kullanımı üzerine Glasgow Liderler Bildirisi"ne taraf olmuş ve orman varlıklarını, karasal ekosistemleri korumayı taahhüt etmiştir. Bu bildiri, insan kaynaklı sera gazı emisyonlarını dengelemede ormanların, biyoçeşitliliğin ve sürdürülebilir toprak kullanımının kritik ve birbiriyle ilişkili rollerine vurgu yapmaktadır. Ayrıca Cumhurbaşkanlığı 2022 yıllık programında, bozuk orman alanlarında sürdürülebilir orman yönetimi kriterleri çerçevesinde rehabilitasyon çalışmalarıyla verimli orman alanlarının artırılması hedeflenmekte ve 2020 yılında %29,4 olarak verilen orman alanlarının ülke yüzölçümüne oranının 2022 yılında %29,8'e çıkarılmasını öngörmektedir.

Çok sayıda endemik türü barındıran ormanlarımızın korunması ve yangınlardan veya diğer sebeplerden zarar gören ormanlık alanların kendini yenilemesine izin verilmesi sadece biyoçeşitliliğin muhafaza edilmesi yönüyle değil, aynı zamanda kuraklık, çölleşme ve erozyonla mücadelede ve iklim değişimiyle mücadelede hayati öneme sahiptir.

Ayrıca ormanlara zarar vermek Anayasal bir suçtur ; Anayasa'nın 169.maddesine göre "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.... Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir.... Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz."

Ancak maalesef gözlemliyoruz ki orman vasfını yitirdiği gerekçesiyle pek çok ormanlık alanda mevzuat değişiklikleri yapılmakta, orman alanları imara açılarak yok edilmekte ve parçalanarak küçültülen ormanların ekosistemleri barındırma olanağı kalmamaktadır.

Bütün bunlara karşılık, 30.11.2021 tarihinde resmi gazetede yayımlanan 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17.maddesi 3.fıkrasının uygulanması hakkında yönetmelikle yapılan değişiklikler ormanlarımızı çok çeşitli yapılaşmalara açmaktadır. Yönetmelikte yer alan enerji üretim santralleri, haberleşme tesisleri, petrol ve doğal gaz arama, jeotermal kaynak, mineralli su arama, katı atık bertaraf ve depolama tesisleri, patlayıcı madde deposu, hastane, sokak hayvanları barınağı, ilk-orta-lise ve dini tesisler, spor tesisleri... gibi tesisler orman varlıklarımızda ve buralarda yaşayan endemik türler üzerinde geri dönüşü olmayan bir tahribata ve ekosistemde yıkıma yol açacaktır. Yönetmelikte geçen tüm bu tesislerin ormanlık alanlarda kurulması için ne bir kamu yararı ne de zaruret bulunmadığı çok açıktır.

Bu kapsamda ;

- 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 17.maddesi 3.fıkrasının uygulanması hakkında yönetmelikle yapılan değişikliklerin amacı nedir? Bu yönetmelikle kimler için ve nasıl bir fayda bekleniyor?
- Yönetmelikte bahsi geçen tesislerin ormanlık alanlara yapılmasında ne tür kamu yararı veya ne tür zaruret olabilir?
- Söz konusu yönetmelik Anayasa'nın 169.maddesi ile uyumlu mudur?
- Adı geçen yönetmelik, Paris Anlaşması beklentileriyle, Orman ve Toprak kullanımı üzerine Glasgow Liderler Bildirisi'yle, Tarım ve Orman Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı'yla, Cumhurbaşkanlığı 2022 yıllık program ile uyumlu mudur?
- Söz konusu yönetmelikle meydana gelecek doğa üzerindeki tahribatın boyutları değerlendirilmiş midir?
- Bakanlığınız ormanların parçalanmasını, orman vasfını yitiren alanların sınırlandırılmasını ve ormanların yok olmasını engellemek için ne tür önlemler alıyor?
- Yangınlarla ve diğer nedenlerle tahrip olan ormanlık alanlar, ormanın kendini yenileyebilmesi için koruma altına alınmakta mıdır, yoksa kamuoyuna yansıdığı gibi turizm, yenilenebilir enerji tesisi vs. amaçlarla kullanıma mı açılmaktadır?